

Asia: VN/13297/2021

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys Kyberturvallisuuskeskuksen nimeämisestä kansalliseksi koordinoitikeskukseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tampereen yliopiston lausunto hallituksen esityksestä Kyberturvallisuuskeskuksen nimeämisestä kansalliseksi koordinoitikeskukseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää Tampereen yliopistolta lausuntoa lakiesityksiin, jotka koskevat Traficomin Kyberturvallisuuskeskuksen nimeämistä kyberturvallisuuden kansalliseksi koordinoitikeskukseksi. Tämä tulee toimimaan osana Euroopan Unionin Kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskuksen sekä kansallisten koordinaatio keskusten muodostamaa verkostoa. Muu-toksen myötä Kyberturvallisuuskeskukselle tulisi uusia tehtäviä, jotka edellyttävät muutoksia liikenne ja viestintävirastoa koskevaan lakiin sekä viestinnän palveluista annettuun lakiin.

Kansalliselle koordinaatiokeskukselle suunnitellut tehtävät on tarkemmin määritelty Euroopan komissi-on laatiman asetusehdotuksen (COM(218) 630 final) 7 artiklassa. Sen mukaan kansallinen keskus muun muassa tukee EU:n osaamiskeskusta, toimii tämän kansallisena yhteyspisteenä, edesauttaa eri tahojen välistä yhteistyötä sekä tekee osaamiskeskuksen ja koko verkoston työtä tunnetuksi.

Mainitusta asetusehdotuksesta käy ilmi, että ajatellun osaamiskeskuksen sekä kansallisten koordinaatiokeskusten muodostaman kokonaisuuden vastuualue on kahtalainen. Ensinnäkin nyt perustettavan kokonaisuuden tehtävänä on kyberturvallisuuden ylläpitäminen ja parantaminen. Tältä osin tehtävä ilmiselvästi menee päällekkäin tai vähintäänkin hyvin lähelle joidenkin nyt jo toimivien EU-virastojen tehtävien kanssa. Tällaisia ovat Euroopan Unionin verkko- ja tietoturavirasto (ENISA), Euroopan puo-lustusvirasto (EDA), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (EUROPOL) sekä Euroopan unio-nin lainvalvontakoulutusvirasto

(CEPOL). Kaikkien näiden agendoilla jo tällä hetkellä kyberturvallisuus-asiat ovat vahvasti edustettuina. Toisekseen asetusehdotuksessa tuodaan esiin kyberturvallisuuteen liittyvien tuotteiden kehittäminen ja tarjoaminen markkinoille. Tällöin korostuvat tutkimus, tuotekehitys, innovointi sekä kaupallistaminen. Itse asiassa tämä viimeksi mainittu kokonaisuus on ensimmäistä keskeisempi perustelu uudistukselle sekä komission asetusehdotuksessa että nyt käsillä olevassa kansallisessa luonnoksessa hallituksen esitykseksi.

Tampereen yliopisto katsoo, että esitetty perusratkaisu on perusteltu. Osittain kyberturvallisuuskeskus jo nykyisin hoitaa koordinaatiokeskukselle tulevia tehtäviä. Uusista tehtävistä varsinkin kansallisen kyberturvallisuusyhteisön rakentaminen luontuu hyvin Kyberturvallisuuskeskuksen tehtävien kokonaisuuteen. Tällaisen yhteisön rakentaminen tukee myös Kyberturvakeskuksen nykyisten tehtävien toteuttamista.

Ehdotuksesta esitetty Digitaalinen Eurooppa ja Horisontti Eurooppa -ohjelmien hallinnointi kyberturvallisuuden osalta Kyberturvakeskuksessa vaikuttaa kuitenkin ongelmalliselta. Laki innovaatorahoitus-keskus Business Finlandista ja Business Finland nimisestä osakeyhtiöstä (28.12.2017/1146) velvoittaa myös Business Finlandia toimimaan samalla alueella. Suomessa mainittujen ohjelmien koordinoitavuus on Työ- ja elinkeinoministeriöllä. Suoranaista ristiriitaa mainitun lain ja nyt ehdotettujen lakimuutosten välillä ei ole, mutta ratkaisun tarkoituksenmukaisuutta on tarpeen vielä pohtia. Euroopan komission laatima asetusehdotus (COM(2018) 630 final) ei edellytä kansallisen koordinaatiokeskuksen tehtäviä koskevassa artiklassa (7 artikla), että mainittujen tutkimusohjelmien kansallisen hallinnoinnin tulisi tukeutua kansallisessa koordinaatiokeskuksessa.

Olisikin perusteltua määritellä Digitaalinen Eurooppa ja Horisontti Eurooppa, sekä tulevaisuudessa muihin vastaaviin rahoitusinstrumentteihin, liittyvät kansalliset tehtävät myös kyberturvallisuuden osalta Business Finlandin hoidettavaksi.

Business Finlandilla on vankka osaaminen EU:n tutkimus- ja kehittämisrahoituksessa ja siten ratkaisul- la parhaiten edesautettaisiin niiden hankkeiden menestymistä hankehaussa, joissa suomalaisia tahoja on mukana.

On myös huomattava, että mainituissa rahoitusohjelmissä kyse ei ole pelkästään tai edes ensisijaisesti teknisestä hallinnoimisesta, vaan myös suomalaisten hakijatahojen – yliopistojen, muiden tutkimuslaitosten ja yritysten – tukemisesta vaativassa ja erityisosaamista edellyttävässä kansainvälisessä rahoituskilpailussa.

Julkisen rahoituksen käytön tehokkuuden ja asiantuntijuuden kasaantumisen kannalta olisi perustellumpaa keskittää kuin hajauttaa hallinnointiin ja tukeen liittyviä toimintoja. On myös ilmeinen uhka,

että Kyberturvallisuuskeskukselle kaavailtu EU- ja kansallinen rahoitus eivät tulisi riittämään kaikkien laki-esitysluonnoksessa nyt esitettyjen tehtävien hoitamiseen.

Mainittujen hankkeiden toteuttajien näkökulmasta on hankalaa, jos rahoitusta hallinnoivia ja hankkeita tukevia tahoja on useita. Olisi hyvä pyrkiä rakenteiden selkeyteen.

On vielä syytä todeta, että lausuntopyynnössä useassa kohdassa käytetty ilmaisu ”rahoituksen kanavointi” on tässä yhteydessä virheellinen. Sekä Digitaalinen Eurooppa että Horisontti Eurooppa -ohjelmien kohdalla kyseessä on kansainvälisesti kilpailtu rahoitus, ja rahoituspäätökset valmistellaan ja tehdään EU-tasolla. Mitään kansallista rahoituksen kanavointia ei siis ole.

Kuten edellä tuli esiin, Tampereen yliopisto pitää perusratkaisua oikeana. Saattaisi kuitenkin olla tarpeen vielä harkita asiaa EU:n rahoitusohjelmien osalta.

Mari Walls

rehtori

Valmistelija Risto Honkonen, valmiusjohtaja, Toiminnanohjaus ja hallintopalvelut

Allekirjoitus Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Tampereen yliopiston asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa Tampereen yliopistolta.

Helin Aila
Tampereen yliopisto